

جمهوری خواهان چین قیام کردند

100 سال پیش در روز 10 اکتبر سال 1911 میلادی یک شورش گسترده نظامی در جنوب چین آغاز شد که نتیجه آن سرنگونی سلسله امپراتوران منچو و در نهایت برقراری حکومت جمهوری در این کشور پهناور و پرجمعیت بود.

سرنگونی امپراتوری منچو

جمهوری خواهان چین قیام کردند

جام جم آنلاین: 100 سال پیش در روز 10 اکتبر سال 1911 میلادی یک شورش گسترده نظامی در جنوب چین آغاز شد که نتیجه آن سرنگونی سلسله امپراتوران منچو و در نهایت برقراری حکومت جمهوری در این کشور پهناور و پرجمعیت بود. در قرن نوزدهم میلادی، کشور چین که امپراتوران سلسله منچو بر آن حکومت می کردند بی وقفه از سوی کشورهای غربی مورد سوءاستفاده قرار گرفته و تحقیر می شد.

اندکی پس از شکست شورش بوکسرها علیه استعمارگران و تجار غربی، چینی ها شاهد پیروزی نظامی کشور کوچک آسیایی ژاپن بر روسیه تزاری در سال 1905 میلادی بودند و این مساله موجب شد تا آنها متوجه عقب افتادگی کشورشان شوند.

تسوهی، امپراتریس سالمند تلاش کرد با همکاری مشاورش، ژنرال یوان چه کای اصلاحاتی را در حکومت ایجاد کند اما عمرش کفاف نداد و در سال 1908 میلادی درگذشت.

پویی امپراتور جدید که فقط 3 سال داشت بر تخت سلطنت نشست و پدرش تچوئن نایب السلطنه شد.

تچوئن برای بازگشت به سنت های قدیم، بدون فوت قوت ژنرال یوان چه کای را معزول کرد. این اقدام فراتر از سطح تحمل اصلاح طلبان بود. آنها به تشویق سون یات سن خواستار تشکیل یک مجلس موسسان شدند اما تقاضاهای آنها بی جواب ماند.

سون یات سن فرزند یک دهقان بود که به هاوایی رفته بود و از دانشگاه هونولولو فارغ التحصیل شده بود. او در سال 1900 میلادی حزب کومینتانگ را تاسیس کرد.

برنامه سون یات سن در 3 کلمه خلاصه می شد: #171ملي گرايي، دموکراسي، سوسيالیسم«.

در روز 10 اکتبر سال 1911 میلادی یک شورش در پادگان نظامی ووچانگ در استان هوئی در نزدیکی شهر بزرگ کانتون در جنوب چین آغاز شد. قیام کنندگان اعلام جمهوری کرده و بدون فوت وقت یک دولت موقت را تشکیل دادند.

کانتون و مناطق جنوب چین به قیام کنندگان پیوستند. به سرعت 14 استان از 18 استان امپراتوری چین با حکومت جمهوری اعلام همبستگی کردند.

سون یات سن که در ایالات متحده به سر می برد شتابان به چین بازگشت و به عنوان رئیس جمهور موقت جمهوری نوپای چین انتخاب شد.

در همین زمان، در شهر پکن ژنرال یوان چه کای، مشاور سابق تسوهی، امپراتریس چین قدرت را در دست گرفت. او پویی امپراتور خردسال را ناگزیر به کناره گیری کرد.

ژنرال یوان چه کای به نوبه خود در روز 13 فوریه سال 1912 میلادی اعلام حکومت جمهوری کرده و خود را به عنوان رقیب جمهوری خواهان جنوب مطرح کرد.

سون یات سن که مایل به تجزیه چین نبود مقام ریاست جمهوری را به ژنرال یوان چه کای واگذار کرد.

با این حال، مرد قدرتمند جدید چین فقط یک هدف در سر داشت: نابودکردن حزب کومینتانگ، برقراری دوباره رژیم امپراتوری و نشستن بر تخت سلطنت چین.

جمهوری خواهان جنوب خواستار برکناری ژنرال یوان چه کای شدند. یوان چه کای در روز 27 اوت سال 1913 میلادی شهر نانکن (نانجینگ امروزی) را تصرف کرد. او به رژیم جمهوری خاتمه داده و در روز 12 دسامبر سال 1915 میلادی استقرار امپراتوری را اعلام کرد.

در پی این اقدام ، یک قیام عمومی در سراسر چین به راه افتاد و یوان چه کای ناگزیر به عقب نشینی شد. او در روز 6 ژوئن سال 1916 میلادی درگذشت.

به این ترتیب ، در روز 10 اکتبر سال 1911 میلادی یک شورش گسترده نظامی در جنوب چین آغاز شد که سرآغاز سرنگونی سلسله امپراتوران منچو و در نهایت برقراری حکومت جمهوری در این کشور پهناور و پرجمعیت بود.

چین با خلاص شدن از رژیم امپراتوری درگیر یک دوره طولانی جنگ داخلی شد که سرانجام با پیروزی کمونیست ها در سال 1949 خاتمه یافت.

روز 10 اکتبر هم در چین کمونیست و هم در تایوان یک جشن ملی است و هر دو کشور از سون یات سن به عنوان پدر جمهوری یاد می کنند.